

2012 T 899

19 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

**[naam]**,  
geboren op [datum],  
wonende te [plaats],  
hierna te noemen: klaagster,  
juridisch adviseur: mr. K.A.M. van Kampen,

tegen:

*wijlen* **[naam]**,  
geboren op [datum], overleden op [datum],  
de persoon over wie geklaagd wordt,  
hierna ook te noemen: aangeklaagde,  
tijdens zijn leven pastoor van het Aartsbisdom Utrecht.

## 1. De procedure

Het aangepaste klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 september 2014.

Op 23 december 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hulpbisschop van Utrecht, vicaris-generaal en officiaal.

Op 21 april 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen samen met haar psycholoog [naam]. Klaagster heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. K.A.M. van Kampen.

Namens het Bisdom is verschenen de [naam], hoofd bureau officialaat van het Aartsbisdom Utrecht.

## 2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster is in de periode van [jaartal] tot [jaartal] meermalen seksueel misbruikt door aangeklaagde. Klaagster was ongeveer acht jaar toen aangeklaagde aandacht aan haar begon te besteden. In eerste instantie door met haar te praten toen zij van school naar huis liep. Later haalde aangeklaagde haar over om bij het kinderkoor te komen.

Aangeklaagde vroeg klaagster na de mis op hem te wachten om wat te drinken. Als de kerk leeg was, kwam aangeklaagde uit het kamertje waar hij zijn miskleed aan en uit deed en nam klaagster mee naar de pastorie. Daar was de werkkamer van aangeklaagde. Aangeklaagde vroeg klaagster of zij bij hem op schoot kwam zitten. Aangeklaagde streelde klaagster.

Na ongeveer een half jaar wilde aangeklaagde dat klaagster bij hem thuis de vaat kwam wassen, omdat zijn huishoudster op vakantie ging. Klaagster weigerde dat, maar toen is aangeklaagde

naar de moeder van klaagster gegaan en moest zij alsnog. Vanaf dat moment moest klaagster iedere keer als de huishoudster er niet was bij aangeklaagde komen.

Na school ging klaagster naar de pastorie om de vaat te doen. Er was echter geen vaat. Aangeklaagde nam klaagster mee naar boven, naar zijn slaapkamer, om klaagster een schilderij met engeltjes te laten zien. Aangeklaagde kleedde klaagster uit en liet haar dwars over het bed liggen. Aangeklaagde duwde zijn penis tegen de benen van klaagster aan. Nadat hij klaar was, zei aangeklaagde dat ze een geheim hadden en dat ze er nooit met iemand over mocht praten. De volgende keer nam aangeklaagde klaagster weer mee naar boven. Aangeklaagde zei dat klaagster gehoorzaam moest zijn, omdat haar vader anders in de hel kwam.

Aangeklaagde heeft zijn penis ongeveer vijf of zes keer tegen de benen van klaagster aangeduwd. Hierna begon aangeklaagde zijn vingers in de vagina van klaagster te steken en hierna ook zijn penis. De meeste keren gebeurde het in de slaapkamer, maar het is ook wel eens in de kerkruijnte gebeurd waar de gewaden hingen. In vier jaar tijd zijn er ook periodes geweest dat klaagster aangeklaagde niet zag. De periodes dat klaagster aangeklaagde wel zag, gebeurde het seksueel misbruik één of twee keer per week en eens in de 14 dagen ook op zondag.

Het seksueel misbruik duurde voort totdat klaagster na de lagere school naar de MAVO ging.

2.2. Klaagster is nog altijd bang en raakt erg gespannen van dominante mensen en mensen die boos worden. Klaagster verdraagt lichamelijk contact moeilijk. Klaagster vindt het moeilijk mensen te vertrouwen en laat daarom weinig mensen toe in haar leven.

Klaagster heeft chronische pijnklachten die mede veroorzaakt worden door hoge spierspanning. Daarnaast is er sprake van een neurologisch onverklaarbare [stoornis] die door het revalidatieteam is verklaard als zijnde ontstaan als gevolg van het seksueel misbruik.

Klaagster heeft 1,5 jaar therapie gehad vanaf [jaartal]. Klaagster voelde zich regelmatig depressief en is in [jaartal] wederom in therapie gegaan, welke therapie zij nog steeds heeft. Door het seksueel misbruik lijdt klaagster aan een Post Traumatische Stress Stoornis, een recidiverende depressieve stoornis, een angststoornis en een pijnstoornis.

2.3. Klaagster wil dat de Rooms Katholieke Kerk excuses aanbiedt voor het seksueel misbruik. Verder wil klaagster dat de Kerk nadenkt over de vraag of priesters tot een celibatair leven kunnen worden verplicht.

### 3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Hulpbisschop heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde en daartoe een necrologie over aangeklaagde bijgevoegd.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik en dat de klacht overigens niet wordt ondersteund door ander bewijs. De Hulpbisschop laat aan de Klachtencommissie over of zij de klacht voldoende aannemelijk acht.

### 4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden, namelijk dat aangeklaagde klaagster vijf of zes keer heeft uitgekleeft en met zijn penis tegen haar benen heeft geduwd. Hierna is aangeklaagde drie jaar lang ongeveer 20 keer per jaar met zijn vingers en/of zijn penis binnengedrongen in de vagina van klaagster.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de verklaring van haar moeder, die verklaart dat klaagster in de periode van [jaartal] tot [jaartal] de vaat waste bij aangeklaagde en het liefje van de pastoor werd genoemd en tevens verklaart zij dat klaagster haar in [jaartal] over het seksueel misbruik door aangeklaagde heeft verteld. Ook wordt de verklaring van klaagster ondersteund door de verklaring van haar zus en een goede vriendin, die hebben verklaard dat klaagster respectievelijk in [jaartal] en [jaartal] aan hen heeft verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Ten slotte wordt de verklaring van klaagster ondersteund door de verklaring van de psycholoog van klaagster, [naam], die ter zitting heeft verklaard dat klaagster in [jaartal] of [jaartal] aan hem heeft verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

## **5. Het advies**

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 mei 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. N.A.M. van Beelen en mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door mr. R. Willemsen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.